

Okyanuslar ve denizlerimizde 5 trilyonu aşan plastik parçasının yüzdüğünü biliyor muydunuz?

Osman Aytaman

Direktör

Stratejik Planlama,

İş Geliştirme ve Pazarlama

Deloitte Türkiye

Plastik, okyanuslarda giderek yaygınlaşarak ekolojik ortamın en büyük tehditlerinden biri haline gelmiştir. Plastik'in yol açtığı temel sorunlardan biri, büyüklüğü ve rengi nedeniyle suda yaşayan canlıların plastiği yiyecek ile karıştırmalarına, yetersiz ve sağlıklı beslenmelerine yol açmasıdır. [➔](#)

Çalışmalar, yaklaşık 700 canlı türünün denizlerdeki çöpler ile karşılaştığını ve bu etkileşimlerin %92'sinin plastik olduğunu göstermektedir. Plastikten etkilenen canlı türlerinin %17'si IUCN (Uluslararası Doğa Koruma Birliği) Kırmızı Tehdit Altındaki Türler Listesinde yer almaktadır.

Denizde yüzen bu plastikler, gerek okyanuslardaki canlı varlığına gerekse iklim değişikliğine olan olumsuz etkisi nedeniyle insan sağlığına da tehdit etmektedir. Güçlü yapısı nedeniyle kolay kolay yok olmayan plastik çöpler denize ulaştıktan sonra uzun sürede de olsa akıntılar nedeniyle uzak noktalara taşınabilmektedir. Akıntılar ile okyanusa ulaşan ve bulunduğu yeri kirlüten bu plastik parçalar denizlerimizde 5 ana bölgede yoğunlaşmış durumdadır. Bugün, dünya denizlerini kirlüten çöplerin %67'sinin Asya kıtasındaki 20 nehirden geldiği bilinmektedir. Bu nedenle dünyanın en büyük plastik çöp alanını oluşturan Büyük Pasifik Çöp Kovası'nın (GPGP) yüzeyinde, deniz canlılarından 180 kat daha fazla plastik bulunmaktadır.

Maalesef, plastik kirliliğinin en kötü tarafı atık parçalarının doğada çözünmesinin mümkün olmamasıdır. Bu kirliliği balıkçı ağları veya mevcut teknolojiler ile temizlemenin maliyeti ise milyarlarca doların yanı sıra yıllarca sürecek bir çalışmayı gerektirecektir. Hatta spesifik olarak belirtmek gerekirse oşinograflar bu durumu düzeltmenin yaklaşık 79.000 yıl alacağını hesaplamaktadırlar. Bu sebeple mevcut inisiyatiflerden daha gelişmiş ve daha etkin bir yöntem bulmak ve bunu hayata geçirmek gerekmektedir. İşte bu gereksinimi gören Deloitte Hollanda ofisimizin de içinde bulunduğu bir ekip, kâr amacı gütmeyen, "The Ocean Cleanup" projesini hayata geçirmiştir. Ekip bu projeye önümüzdeki 5 yıl içerisinde en büyük plastik çöplüğü oluşturan, Hawaii ve Kaliforniya arasında bulunan "Büyük Pasifik Okyanusu Çöplüğü"nü %50'sini temizlemeyi, 2050 yılına kadar ise tüm okyanusları plastikten arındırmayı hedeflemektedir.

Okyanusların bu kadar hızlı temizlemelerine olanak veren yöntem ise 16 yaşında genç bir Hollandalı mucit ve girişimci Boyan Slat tarafından geliştirilmiştir. Bu sistem, okyanusu güvenli ve sürdürülebilir bir şekilde temizleyebilmek için okyanustaki doğal kuvvetlerden yararlanarak plastiği yakalamayı sağlayacak bir sistem olarak tanımlanabilir. Sistem, suyun yüzeyine oturan 600 metrelik bir şamandıra ve altında 3 metre derinliğinde bir etekten oluşmaktadır. Şamandıra, sistemin suyun yüzeyinde kalmasını sağlarken, etek ise plastiklerin alttan akmasını engellemektedir. Bu sistem herhangi bir motor ihtiyacı olmadan sadece şamandıranın denizde serbest bırakılarak "U" şeklini alması sonucu akıntı ile gelen plastikleri toplamaktadır.

Daha da ilginç olan ise proje ekibinin temizlik için herhangi bir dış kaynağa ihtiyaç duymamasıdır. Öyle ki, ekip toplanan plastikleri kıyıya getirerek geri dönüşüm firmalarına satmakta böylelikle bir sonraki operasyonun maliyetini karşılamaktadır.

"The Ocean Cleanup" inisiyatifi geride bıraktığımız iki yılda, sadece birkaç insanın eşsiz fikirleri ile ortaya çıkan küçük bir organizasyondan, dünyanın ilk okyanus temizleme sistemini geliştiren yaklaşık 60 kişilik bir organizasyona dönüşmüştür. 25 Eylül 2017 Pazartesi günü, Ocean Cleanup Foundation ve Deloitte Impact Foundation arasında üç yıllık bir ortaklık, Boyan Slat (CEO, The Ocean Cleanup) ve Peter Bommel (Hollanda Deloitte CEO'su) tarafından imzalanmış ve böylelikle Deloitte, Ocean Cleanup'nın bilgi partneri olmuştur. Kuruluşu, vergi ve strateji danışmanlığına kadar geniş bir destek yelpazesi sunarak firmamızın toplum üzerinde temel hedefi, iz bırakan bir etki yaratmayı (make an impact that matters) amaçlamaktadır.

8 Eylül'de San Francisco Körfezi'nden yolculuğuna başlayarak Büyük Pasifik Okyanusu Çöplüğü'ne ulaşmayı amaçlayan projenin heyecanla beklediğimiz sonuçlarını aşağıda* yer alan link üzerinden veya Facebook'dan canlı olarak takip edebilirsiniz. ●

"The Ocean Cleanup" detaylarına buradan ulaşabilirsiniz.

Deloitte Hollanda'nın da içinde bulunduğu, kâr amacı gütmeyen "The Ocean Cleanup" projesi, önümüzdeki 5 yıl içerisinde en büyük plastik çöplüğü oluşturan "Büyük Pasifik Okyanusu Çöplüğü"nü %50'sini temizlemeyi, 2050 yılına kadar ise tüm okyanusları plastikten arındırmayı hedeflemektedir.

